

ותפליק מאצולות ים... - כיווני אצולות ז' מאנפס התפליק

רמ"א הלכות ראש השנה סימן תקפ"ג

והולכין אל הנהר לומר פסוק: ותשליך במצלות ים כל חטאותם וגו' (מכילתא, יט).
וגם נוהגים שלא לישן ביום ראש השנה ומנהג נכון הוא.

רמ"א, תורת העולה (ח"ג פנ"ו)

"ומנהג של ישראל תורה הוא, במה שהולכים על מים ואומרים תשליך במצולות ים כל חטאותינו, להיות כי מן מצולת ים ניכר ענין בריאת העולם... ולכן אנו הולכין על המים בר"ה שהוא יום הדין, לשום כל אחד על נפשו ענין בריאת העולם."

ספר החינוך מצוה קעג

ובטעם המים שיטהרו כל טמא אחשב על צד הפשט כי הענין הוא כדי שיראה האדם את עצמו אחר הטבילה כאלו נברא באותה שעה, כמו שהיה העולם כלו מים טרם היות בו אדם, וכמו שכתוב באשית אב (ורוח אלהים מרחפת על פני המים. ויתן אל לבו בדמיון כי כמו שנתחדש בגופו יחדש גם כן פעולותיו לטוב, וכשיר מעשיו וידקדק בדדכי השם ברוך הוא. ועל כן אמרו חכמים שלא תכשר הטהרה במים שבכלי רק במים חיים או מכנסין שהן על קרקע ולא בכלי. מכל מקום כדי לתת אל לבו במחשבה כאלו העולם כלו מים, והוא נתחדש בעולותו מהן, כמו שאמרנו. ואם יהיו המים בכלי או אפילו עברו על כלי, לא יתכן הענין הזה שאמרנו אל מחשבת הטובל. כי יש גבול אל כל אשר הוא בכלי שהוא מעשה ידי אדם, ועל כן לא יחשב בטבלו בכלי כאילו כל העולם מים כאשר בתחלה, ושהוא נתחדש לשעתו. והשומע ישמע והחדל יחדל.

ויהי אחר הדברים האלה והעלקים נסה את-אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הגוי ויאמר קח-נא את-בנך את-חידך אשר-אהבת את-יצחק ולה-לך אל-ארץ המצרים והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישלם אברהם בבקר ויחבל את-חמרו ויחך את-שגיו ועריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר-אמר-לו העלקים ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק:

וכי מאחר שהדרר הרובה, למה נתעבב שלשת ימים. כיון שראה השטן שלא קבלו ממנו הלה ונעשה לפניהם נהר גדול. מיד ירד אברהם לתוך המים והגיע עד ברפיו. אמר לנערו בוא אצרי, ורד אצרי. כיון שהגיע עד חצי הנהר, הגיעו המים עד צוארו. באותה שעה תלה אברהם עינו לשמים, אמר לפניו: רבוננו של עולם, בחרתני והורתני ונגלית לי ואמרת לי, אני יחיד ואתה יחיד, על ידך ידע שמי בעולמי והעלה יצחק בנך לפני לעולה ולא עבדתי. והרני עוסק בציונה, ועקשו באו מים עד נפש. אם אני או יצחק בני טובע, מי יקים מאמרך. על מי יתחד שמך. אמר לו הקדוש ברוך הוא, חידך שעל ידך יתחד שמי בעולם. מיד גער הקדוש ברוך הוא את המען ויבש הנהר ועמדו ביבשה. (מדרש תנחומא וירא)

מוסר אביך סוף פרק א

שני לימודים הם: האחד רוממות ערך כל העבודה, שהרי היא מקרבת ממש את האדם ליוצרו ית', ולמוד שני מעלת נפשו ורוחניותה מצד ענינה, שאע"פ שנטנפה בכל גלולי החומר ח"ו מ"מ "אסא דקאי ביני חילפי אסא שמיה ואסא קרו ליה" (=הדס העומד בין הקוצים, הדס שמו והדס קוראים לו) (סנהדרין מד). והיא עומדת בזהרה מצד עצמה, ובידיעת דבר זה עצמו היא מתטהרת באמת, כי הוא ענף גדול מענפי תשובה מאהבה. וראוי לסדר הלימודים שיהיו סדורים ומבוררים אצלו ושנונים בפיו ולבבו.

קעב. יש אדם שמרגיש את מהות הנפש הרעה, הנפש הטמאה שבקרבו, ומתוך כך הוא מלא מרורות על נפשו. אבל צריך הוא לשום אל לבו, כי לעומת הנפש הטמאה, יש בו נפש אלהית טהורה קדושה ונשגבה, ולפעמים מפני ההשתלמות של גילוי האור אשר להנפש האלהית, מתגברת גם כן הנפש הטמאה, ומשתדלת להודיע את מהותה, אשת פתיות הומיה. והאדם בחכמת אלקים אשר בקרבו ידע איך לקחת שבי את כל החיל והכח, כל הכשרון והרעיון, כל השיח והשיג אשר לנפש הטמאה, ולשעבד הכל לשורש הקודש. ואז יודחו הסיגים הגמורים, וילכו להם, וירדו למצולות ים הנפש, לשכון שמה, מבלי צאת ובא. והצדדים שלף טהרה, זיוי אורי הקודש, שנבלעו במצודת הנפש הטמאה, יצאו לחפשי, ויתדבקו באור הנפש האלהית, להגדיל את פאר הקודש, באור שבעתים.

הלבוש (ר' מרדכי יפה)

עוד רמז רמז: מה דגים הללו אין להם גבינים ועיניהם פקוחות תדיר, כך עין של מעלה פקוחה עלינו תמיד לטובה.

